

Cesky
týdeník

Založen
roku 1968

Naše rodina

8

Vychází 21. 2. 2006

Cena 25 Kč
Pro předplatitele 20 Kč

**MASOPUST,
ČAS BLÁZNŮ**

**KAMČATKA
NA SKOK
DO RÁJE
SPÍČÍCH
SOPEK**

Ludvík Vaculík

**Mám vždycky pravdu,
ale občas se mýlím**

KOUSEK CESTY S...

Blahoslavem Hájkem

Noviny, které čítám, si libují v dramatech. Na stránkách o obchodu najdete rubriku Vítěz – Porážení. Na sportovních stránkách je zase rubrika Potlesk – Pískot. A v kulturní rubrice Aplaus – Rajče. Zkrátka redaktoři rádi vidí všude zápas, který má vítěze a poražené, oslavené a potupené, obdivované a pohrdané. Totéž se ví, noviny musí dbát, aby jejich list byl čtivý a každé drama přitahuje víc pozornosti než poklid. Ocenění poctou i potupa s ostudou jsou ke čtení zajímavější než všední práce, zvlášť když je její výsledek tak samozřejmý, že si jej ani nevšimneme. To věděly i sdělovací prostředky dřívějších dob, a tak raději psaly o boji o zrno, než o každoroční sklizni.

Potíž je v tom, že když se jazyk dramatu užívá nadměrně, zevšední a pozbyvá na dramatickosti a časem začne dokonce nudit. Nikdo totiž nemůže trvale žít ve vysokém napětí. A když se velká pohnutá slova užívají každodenně, nejdříve zevšední, ale působí přímo podezřele, totiž pokrytecky.

Církev to dobře ví. Biblické svědectví obsahuje velká slova, ale ve všedním životě se jimi musí šetřit. Nedějme se obloudit představou, že v životě jde ustavičně o úspěch, o vítězství a o to někoho porazit. Pravda, soutěživost bývá užitečná, podněcuje energii. Platívá ve sportu i v jiných oblastech veřejného života, ale jen do jisté míry. Saint-Exupéry v jedné své knížce napsal: „Vítězství, porážka, ta slova nemají smysl. Vítězství oslabí vítěze, porážka podnítl poraženého. Jen události, které ukazují dopředu, mají význam.“

Není třeba ustavičně někoho porážet. Vždyť můžeme jeden na druhého navazovat, využívat jeho znalosti a schopností, těšit se z nich a přidávat k nim své znalosti a schopnosti a takto spolupracovat. Proč by musel být neustále někdo lepší než druhý? Proč by nemohl jeden být dobrý v něčem, jiný v jiném?

Ve školství také nedávno zazněl návrh: zkusme hodnotit žáky ne známkováním, ale slovy. Známky totiž seřazují žáky do žebříčku lepších a horších a často vzbuzují mezi spolužáky závist a řevnivost. Slovní hodnocení může výstižněji postihovat jedinečné schopnosti každého žáka. Dospělý odpovědný život se neřídí známkami, nýbrž tím, jak kdo prospěje ostatním. Apoštol Pavel píše v listě Římanům: „Proč, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty silný, proč zlehčuješ svého bratra? Usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu!“

farář českobratrské církve evangelické

Kdo je největší Belgičan?

Pohled na poloostrov malomocných z vrcholku hory

Přestože **P. DAMIÁN DE VEUSTER** zemřel v roce 1889, stal se na konci roku 2005 největším Belgičanem. Odkaz tohoto známého misionáře, který působil mezi malomocnými, nám přiblížil ThLic. Peter Žaloudek, který se věnuje důkladnému studiu jeho života a díla.

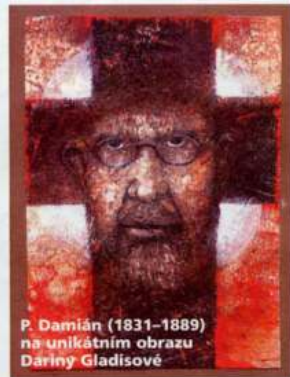
Většina lidí má svůj vzor, člověka, kterého si váží, obdivuje a snaží se ho následovat. Pro Petra Žaloudka se jím stal P. Damián de Veuster, o kterém se poprvé dočetl jako gymnazista v knize Wilhelma Hünermanna *Otec Vyhroštěných*. Kromě tohoto životopisu z roku 1949 objevil v češtině pouze knihu Očarováná Havaj. Etnolog a cestovatel Miloslav Stingl v ní vypráví o životě a kultuře Havajců a také o kolonii malomocných na ostrově Molokai. Peter Žaloudek se rozhodl, že bude hledat nové zdroje informací. Studium života a díla P. Damiána se věnuje již osm let. Navštívil všechny světové archivy, ve kterých jsou uchovány originály jeho dopisů a jiné historické dokumenty. Seznámil se s jedním z největších znalců života P. Damiána, knězem a archivářem z Leuvenu P. Paulem Mackenem. Spřátelil se s přímým potomkem rodiny de Veuster – panem Erikem de Bacer. Díky jinému belgickému knězi Josephu Hendriksovi, posledního stálému misionáři v kolonii, a díky vstřícnosti mnoha jiných havajských kněží, několikrát pobýval na Molokai. A tak si vytvořil nádherný obraz o tom, co všechno dokáže láska.

Odkaz P. Damiána si Peter Žaloudek nechce nechat pro sebe, proto pořádá přednášky po celé střední Evropě.

Svatá země Molokai

Ve slovenském křesťanském vydavatelství Serafín (www.serafin.sk) mu právě vychází kniha se symbolickým názvem *Aina hemolele – svátá zem – Molokai*. Havajské označení *Aina hemolele* vyjadřuje skutečnost, že utrpení tisíců vyhnaných lidí, ale i nešťastné příklady lásky mnoha misionářů a dobrovolníků v čele s P. Damiánem, daly této zemi nezaměnitelnou pečeť svatosti. Peter Žaloudek již třiatdvacet let žije ve Vídni, mluví a píše německy, přesto knihu záměrně napsal ve svém rodném jazyce. Mnoho zahraničních umělců, malířů i fotografů do ní přispělo svými díly. Za jedno z nejvýmluvnějších svědectví považuje Peter Žaloudek unikátní obraz P. Damiána, který podle jeho instrukcí namalovala slovenská akademická malířka Darina Gladisová.

Hledání nejvýznamnějších osobností se stalo v poslední době módou. Tak jako u nás „vyrhl“ Karel IV., a Slovensku M. R. Stefánik a v Německu Konrád Adenauer, zvolilo dvacet pět tisíc vlámských a valonských televizních diváků největším Belgičanem všech dob P. Damiána de Veuster.

P. Damián (1831-1889) na unikátním obraze Dariny Gladisové

Kostel sv. Filomény, autorem grafiky je malomocný Ed Kato

Malomocná pani Toyo Kishimotová, které je věnována celá kapitola v knize P. Zaloudek, zemřela v roce 1973 - pívěsti svatosti

Kolonie Molokai na havajském poloostrově se stala známou díky belgickému knězi P. Damiánovi, který „peklo“ proměnil v „nebe“ na zemi. Tehdy v ní žilo kolem 800 malomocných. Od roku 1946 existuje lék, který možnost infekce vylučuje. Poslední člověk byl do kolonie dovezen v roce 1968. Dnes v ní žije 41 osob. Po jejich smrti bude poloostrov prohlášen havajským národním parkem, zároveň se stane velkým monumentem připomínajícím lidstvu utrpení vyhoštěných lidí. Další informace a foto na www.peter.zaloudek.sk

„Soudím, že radost z této volby měli všichni Belgičané bez ohledu na vyznání, protože mi moji známí z Belgie okamžitě posílali e-maily, výstřížky z novin a své komentáře,“ uvádí Peter Zaloudek. Považuje je za symbolické, že v samém centru Evropské unie si lidé zvolili za největší osobnost svého národa právě jednoduchého vesnického kněze. V žebříčku belgických kandidátů předběhli malíře Paula Rubense i slavného šansoniéra Jacquese Brela.

Kněz a ošetřovatel

Na otázku, čím si po 116 letech od své smrti získal P. Damián své příznivce, Peter Zaloudek odpovídá: „Zaprve žil autenticky své kněžství. Přišel do kolonie ve 33 letech, zdravý a plný elánu. Od počátku se ztotožnil s malomocnými, žil přesně jako oni. Nedělal rozdíly mezi katolíky, evangeliky a nevěřícími, všichni byli jeho rodina. Peníze, které dostával, rozděloval na všechno potřebné: na dřevo pro stavbu

domečků pro lidi, na potraviny, na stavbu vodovodu, na ošetřovnu, na šatstvo, na výrobu rakví, ale i na stavbu kostela, který byl dostaven teprve těsně před jeho smrtí.“ Každodenní vedro a zápačích z hnisajících ran malomocných vydržel díky přesnému řádu dne. Nejdůležitější pro něj byla modlitba: breviář, růženc, meditace a hlavně adorace Nejsvětější Svátosti olátní. V tom ho také následovala Matka Tereza z Kalkaty, pro kterou byl největším vzorem. Pro sebe i své sestry také zavedla každodenní adoraci.

„Většinou zaměstnanců ve zdravotnictví v dnešní době přes všechny vymoženosti moderní psychologie, psychohygieny, supervizi atd. schází pro tuto práci právě duchovní motivace. Pro P. Damiána byla služba ošetřovatele duchovním posláním, proto je vzorem těm, kdo se chtějí věnovat jakékoliv sociální službě,“ míní Peter Zaloudek.

Jana Šilhavá

Foto archiv Petra Zaloudka

Ranní MODLITBA

Paní Marie z Černilova nám poslala modlitbu, se kterou začíná svůj den mamičky početné rodiny.

Pane dej, abych s duševním pokojem přijímala všechno, co mi přinese tento den. Dej, abych se ve všem úplně odevzdala do Tvé svaté vůle; každou hodinu tohoto dne mne ve všem uč a podepři. Všechny zprávy, které během dne obdržím, mě nauč přijímat s pokojnou myslí a pevným přesvědčením, že ve všem je Tvá svatá vůle. Ve všem, co dělám, ve všem, co říkám, veď moje myšlenky a city. Ve všech neočekávaných situacích nedopusť, abych zapomněla, že všechno jsi seslal Ty. Nauč mě jednat přímo a rozumně s každým členem rodiny, abych nikoho nezarmoutila a nikomu neublížila. Pane, dej mi překonat tíhu nového dne a zvládnout všechny události v jeho průběhu. Veď mou vůli a nauč mě modlit se, doufat, věřit a odpouštět. Amen.

Děkujeme a stále se těšíme na vaše přispěvky „Jak a co se rádi modlit“.

SAVONAROLA byl nevinen

O dovolené jsem navštívil Florencii. Byla tam socha mnicha, údajně to má být Savonarola, který byl podle slov průvodce upálen za to, že kritizoval zhyralého papeže Alexandra VI. Co je na tom pravdy?

Jiří Matějka

Dominikánský mnich Girolamo (Jeroným) Savonarola byl popraven 23. května 1498. Nejdříve byl oběšen a pak teprve bylo jeho mrtvé tělo spaleno na hranici na náměstí Signorie ve Florencii. Příčin jeho tragické smrti bylo několik. V první řadě je nutno jmenovat jeho horlivost, se kterou bojoval proti hrůšnému a požitkářskému životu obyvatel Florencie. Je jisté obdivuhodné a chválné, že se snažil o mravní dokonalost zdejším obyvatel, ale bohužel nezústalo jen u slov pronášených na kazatelně. Veřejně páčil tzv. „marnosti“, tj. obrazy, kosmetiku, zrcadla, knihy jako Dekameron apod., které násilím posbírala „Kristova milice“ po doměch. Nabádal děti, aby udávaly vlastní rodiče, že např. nedodržují půst. Tím si získal nebezpečné odpůrce. Neposlušilo mu ani zapojení

do světa politiky. Přispěl k vyhnání kněžského rodu Medicejských z Florencie a k vytvoření teokracie florentské republiky, které měl vládnout sám Kristus. K popravě Savonaroly samozřejmě přispěla jeho příliš otevřená kritika upadlých mravů některých tehdejších představitelů církve.

Na druhou stranu je třeba přiznat, že věrouka Savonaroly byla pravověrná, jak bylo dokázáno přisným zkoumáním jeho díla roku 1558 z nařízení papeže Pavla IV. Exkomunikační breve papeže Alexandra VI. z 13. května 1497 bylo za-

loženo na intrikách a pomluvách prodejních prelátů z okolí papeže a bylo od samého počátku neplatné. Neprokázalo se, že by Savonarola šířil tzv. „zhošbné nauky“.

O Savonarolově nevině byl přesvědčen již nástupce papeže Alexandra VI. papež Julius II., který nechal namalovat Savonarolu ve Vatikánu na slavném obraze dispuťce o Nejsvětější Svátosti po boku sv. Tomáše Akvinského.

Zodpověděl: **doc. Martin Weis, ThD.,**
Katedra církevních dějin TF JU
České Budějovice
Foto archiv autora